

OY KULLANMAK VE İSLAM'DA SEÇİM KURALLARI

Tâğüt kavramı, 1979 yılında İran'da gerçekleştirilen İslam devriminden sonra Şii dünyasında Batı politikasını ve ABD karşıtlığını yansıtmak, söz konusu ülkelerin sosyal düzenini ve rejimlerini yermek amacıyla kullanılan bir siyasi slogan haline gelmiştir.

Biz hepimiz oluşturduğumuz toplumun birer parçasıyız. İstese de istemesek de her birimiz toplumda ya olumlu ya da olumsuz katkıda bulunuyoruz. Bu yüzden toplumda olup bitenler bizi yakından ilgilendirir. Özellikle üyesi olduğumuz toplumun yöneticilerinin belirlenmesi söz konusu ise bu konuda bir bireyin ilgisiz kalması, onun sorumluluk özelliklerinin kaybolması anlamına geliyor.

İşte bizim sorumsuz bir birey oluşumuzu sağlamak, bizi sosyal, siyasi faaliyetlerden uzak tutmak ve kendilerinin dikte ettiği ideolojilere, kurallara ve kuklalara köle yapmak için çalışan birçok istihbarat kurumları kendilerine has formüller geliştirmişlerdir. Bu formüllerden biri de seçimlerde oy kullanmakla ilgilidir.

Dış güçler tarafından, istenmeyen birinin seçilmesi söz konusu olduğu zaman bu formül, Kur'ân'dan habersiz fakat Kur'ân'ın ilkelerini yani, şeriatı isteyen saf kesimin diline dolandırılmaktadır. Bunlar Allah'ın gerçek kelamını kendileri de farkında olmadan batıl makatlara alet ederek şöyle derler:

“Hüküm Allah'ındır!”, “Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmiyorsa, onlar kafirlerdir!”

Dolayısıyla, Allah'ın hükmüyle hükmetmeyen kâfir ya

da kendi tabirleriyle tâğüt bir düzende oy kullanmanın da şirk olduğu sonucuna varıyorlar.

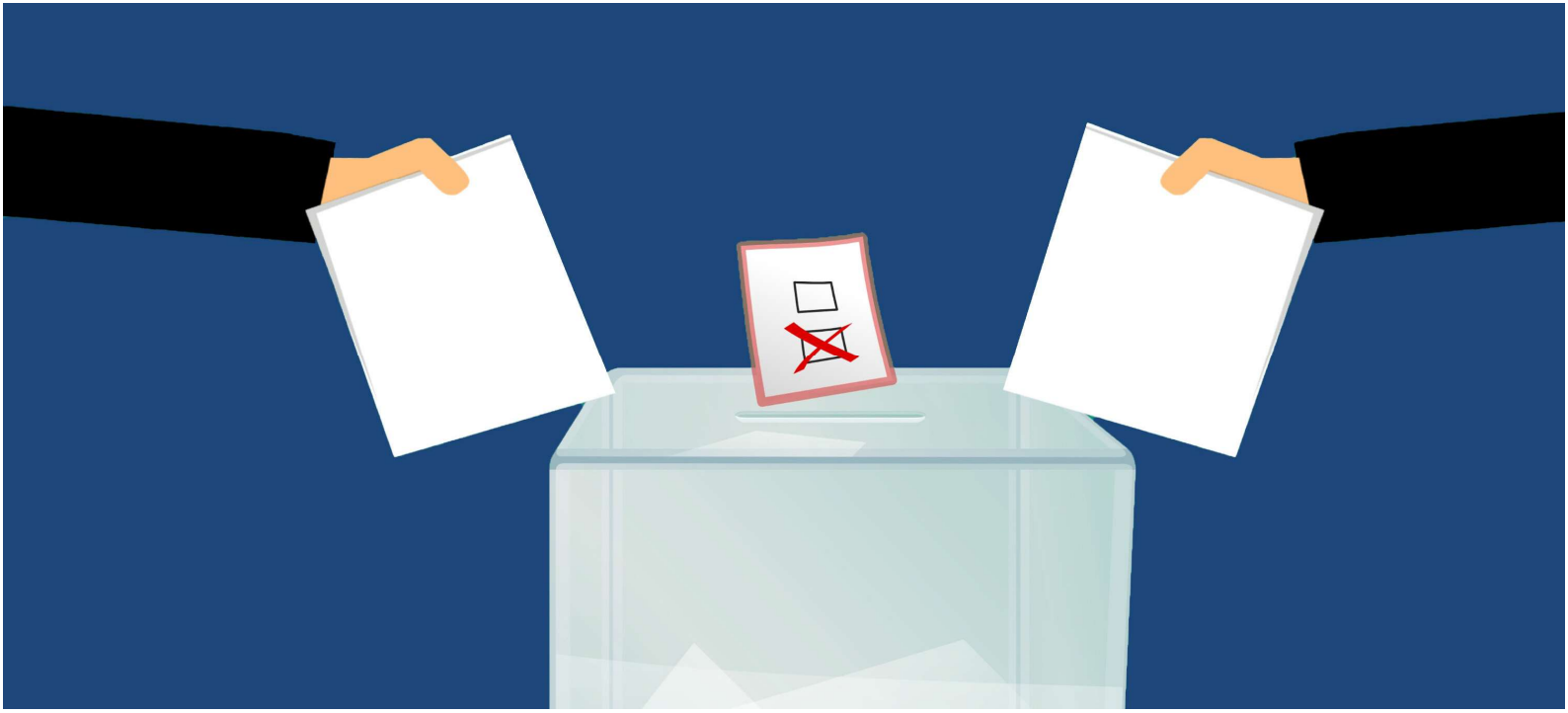
Eskiden olduğu gibi günümüzde de çok istismar edilen ve dış güçlerin işine gelen bu siyaseti özellikle dini konularda saf ve cahil genç kesimin üzerinde çok etkili olmaktadır. Böylece bu güçler, kendi seçimini yapan, toplumdaki kendilerini ayırtıran ve sorumluluklarını üstlenmeyen sözde şeriatçı kesimin oy haklarını ifsat ederek yönetime kendi istediklerini yerleştirmeyi kolaylaştırmaktadırlar.

Bu makalemizde böylesi konuların hangi güçler tarafından desteklendiği, hangi ayetlerin istismar edildiği ve İslam'da seçimin, devlet idaresinin hangi şartlara bağlı olduğunu aydınlatmaya çalışacağız:

1- Lider Seçimini Engelleyen Düşünce

İslam'da lider, önder veya ümmetin imami insanların seçimi ile değil, bizzat Allah Teâla tarafından belirlenmektedir düşüncesi, Şii'lere has bir düşüncedir.¹ Şia'ya

¹ Böyle bir anlayış Mecusilerde yaygın idi. Onlar kendi liderlerinde Allah'ın hulûl ettiğini ve böylece insanları yönettiğini düşünüyorlardı.

göre, Resulullah'tan sonra ümmetin idaresi Allah tarafından Ali'ye (r.a.) devredilmiştir. Bu yüzden onlar, Resulullah'tan sonra yönetimi üstlenen Ebu Bekir'i ve diğer 3 halifeyi Müslümanların halifesi olarak görmezler.² Onları hakkı gaspetmiş birer tâğüt olarak vasıflandırırılar.³

Günümüzde de bu tâğüt kavramı Kur'ân'ın işaret ettiği yerden başka yönlelere kaydırılmakta ve özellikle siyasete indirgenerek, devlet sistemlerini tanımlamada kullanılmaktadır.

Tâğüt kavramı, 1979 yılında İran'da gerçekleştirilen İslam devriminden sonra Şii dünyasında Batı politikasını ve ABD karşıtlığını yansıtmak, söz konusu ülkelerin sosyal düzenini ve rejimlerini yermek amacıyla kullanılan bir siyasi slogan haline gelmiştir. Bu yaklaşım diğer İslam ülkelerinde de kısmen taraftar bulmuş ve tâğüt, İslam karşıtı kabul edilen kişi, kurum, sistem ve anlayışlar için kullanılır olmuştur.⁴

Bu gibi düşüncelerin etkisiyle tâğüt tabiri, kaynağını İslam'dan almayan sistemleri temsil eden (sembolize eden) bir tabir olarak anlaşılmalıdır. Böylece şeriatla

yönetilen devletlerin İslam devleti, bunun dışındakilerin ise tâğüt devleti olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu düşüncede olanlar şeriatla yönetilmeyen ülkelerin seçim politikasını ve adaylarını da boykot ederler. Seçeni de seçileni de tâğüt olarak adlandırırılar.

Bu tür bakış sahiplerine göre, herhangi bir ülkeye şeriat'ın ancak devrimle, savaşıyla ya da herhangi bir zorlukla gelmesi mümkündür.

Çağımızda kendilerini şeriat ülkesi gibi takdim eden bazı devletlerin siyasi bakış tarzı ve eğitimiyle (özellikle gençleri etkileyen) yeni bir tâğüt anlayışının dikte edildiğini görmekteyiz. Dolayısıyla bunlar, Allah'ın hükmüyle hükmetmeyen bir devletin tâğüt olduğunu, böyle bir devletin hükmü altına girmenin küfür olduğunu, orada yaşamının caiz olmadığını, hicret edilmesi gerektiğini ve buna benzer birçok konuları dile getirmekteler. Böyle bir tâğüt anlayışı sebebiyle, birçoklarının özellikle gençlerin iç ve dış düşmanlar tarafından kendi amaçları doğrultusunda kullanıldıklarına şahit oluyoruz.

Kur'ân, indiği dönemin ve kendinden önceki dönemin devlet yönetimini tâğüt olarak vasfetmemiştir. Çünkü, devlet dini bir makam değil, siyasi bir makamdır. Devlet bir kurumdur. Kurumların değil, insanların dini olur. Devlet idaresinin veya hilafetin dini bir makam olduğu düşüncesi Müslümanlar arasında sonradan yayılmıştır.⁵

2 Ehli Şia, İmamların Allah tarafından insanları yönetmek için görevlendirildiğine inanmaktadır. Bu konuda uydurdukları rivayetlerin birinde şöyle denilir: "İmamlık ancak Allah tarafından nass/delil, ya da imamdandan önceki imamın onun imametini açıklamasıyla tasdiklenir, insanların seçimiyle, isteğiyle olmaz. İnsanlar istedikleri şahsı imam yapmak veya görevden almak hakkına sahip değildir". (Küleyni, el-Kâfi, 1/65; Muhammed Rza el-Muzaffer, Akaid el İmamiyye (Şia inançları), s. 50.)

3 Tefsirul Kümi, c.8, s.12; Biharul Envar c.23.s. 289.

4 Moojan Momen, "Tâğüt", The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World (ed. I. L. Esposito), New York 1995, IV, 176.

5 Geniş bilgi için bkz: Abdülaziz Bayındır, Süleymaniye Vakfı Yayınları, "Din ve Devlet İlişkileri".

Böyle bir düşünce, asırlardır halkı yöneticilerin kölesi yapmıştır. Bu yöneticiler, Müslümanların emiri iken, sonradan Resulullah'ın halifesi oldular. Bu da yetmedi, sonradan gelenler kendilerini Allah'ın halifesi olarak gördüler. Yani, kendilerini Allah'ın yeryüzündeki temsilcileri gibi göstermeye çalıştılar. Böylesi bir yönetim ise şeriat olmaktan çıkıp Hristiyanlıktaki Teokrasiye dönüştü.⁶

Şimdi oy kullanmak, Allah'ın hükmüyle hükmetmek ve tâğüt konusunda en çok istismar edilen ayetlere göz atalım.

2- İstismar Edilen Ayetler

Geleneğin, oy kullanmak, Allah'ın hükmüyle hükmetmek ve tâğütla ilgili en çok istismar ettikleri ayetlerin başında Maide suresinin 44-45 ve 47. ayetleri gelmektedir. Yüce Allah şöyle buyuruyor:

“İçinde (doğru yola) bir rehber ve nur olan Tevrat'ı biz indirdik. Allah'a teslim olmuş nebîler, Yahudiler arasında onunla hükmederlerdi. Hocalar ve âlimler ise kendilerinden Allah'ın kitabını korumaları istenmesi sebebiyle onunla hükmederler ve ona şahit olurlardı. Siz, insanlardan korkmayın; benden korkun. Ayetlerimi geçici bir bedelle değiştirmeyin. Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse onlar kâfir olanlardır.

... Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse onlar zâlim olanlardır.

... Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse onlar fâsık olanlardır.” (Mâide 5/44-45-47)

Bu ayetler, Rabbine bağlı kalan din alimlerinin Allah'ın kitabında olanlarla hükmettiklerinden ve o kitapta

olanları korumakla görevli olduklarından bahseder. Kitaba uymayan, onda olanları gizleyen, satan veya geleneğini taklit ederek hükmünü çiğneyenlerin kafir, zalim ve fasık olduklarını göstermektedir.

Allah'ın, indirdiği kitapla hükmetmeyenlerin **“kafir-zalim-fasık”** diye farklı kavramlarla eleştirmesindeki hikmeti İbn Abbas şöyle açıklamaktadır: **“Kim bilerek Allah'ın indirdiğini inkâr ederse o Kafiridir. Kim de kabul eder fakat onunla hükmetmezse o zalim ve fasıktır.”**⁷

Biz de bizden öncekiler gibi, Allah'ın Kitabında olanları dikkate almayı kendi din adamlarımızın fetvalarına ya da herhangi bir ideolojiye sarılırsak aynı günahı işlemiş ya kafir ya zalim ya da fasık olmuş oluruz. Bu âyetle ilgili Taberî şunu söylemektedir:

“Bunlar o kimselerdir ki, Allah'ın kitabında indirdiğiyle hükmetmezler. Lakin onu değiştirir ve başka hükmü uygularlar. Allah'ın kitabında indirdiği açık hakikati gizlerler. Yerine bir başka hükmü gösterip onunla hüküm verirler ve başkalarını da böylece günaha sokarlar.”⁸

“Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse onlar kâfir olanlardır.” ayetinde indirilenlerle hükmedilmesi emredilir. İndirilen şeyin de ne olduğu malumdur. Bunun Yahudiler için Tevrat, Hristiyanlar için İncil, Müslümanlar için ise Kur'ân olduğuna dair hiçbir şüphe yoktur. Yani, Yahudiler için ne “Talmut, Mişna”, Hristiyanlar için ne “Pavlusun Mektupları” ne de Müslümanlar için “Hadis, İcma, Kıyas ya da İmamların sözleri” olmadığını anlamak zor değildir.

Bu ayetin iniş sebebiyle ilgili tefsir kitaplarında aktarılan olay da bizim için ibretlik olabilir.⁹

⁶ Hakimiyyeti Tanrıya veya Tanrı iradesine isnat eden yönetimlere, sistemlere teokratik sistem denilir. Böyle sistemlerde kral ya da herhangi bir yönetici, Tanrı tarafından görevlendirilir ve Onun tarafından göreve getirilir. Bu tür düşüncenin benzer şekli Şia'da mevcuttur.

⁷ İbn Kesir, “Tefsiru'l Kur'ânîl Azim”, c. IV, s. 143.

⁸ et-Taberî, Camiu'l Beyan, Daru'l Kutubu'l İlimiyye, Beyrut, 1922, c. IV, s. 592.

⁹ Olayın özeti şöyledir: “Yahudiler Resulullah'a zina etmiş bir kişi ve kadın götürdüler. Resulullah da onlara: “Kitabınızda ne gördünüz?” dedi. Onlar, “Yüzlerini karalayıp eşeğe tersine bindirir ve dolaştırıp rezil ederiz.” dediler. Resulullah, “Musa'ya Tevratı indiren Allah için söyleyin! Kitabınızda zinanın cezası böyle mi?” dedi. Aralarında bir genç: “Hayır!” dedi. Lakin biz, önderlerimizin biri zina yaparsa bırakır, zayıf biri olana da ise recm cezasını uygulardık. Sonra zayıfların isyanı dolayısıyla böyle bir hüküm uygulamaya başladık. İbn Kesir, a.g.e., c. III, s. 137; Taberî, a.g.e., c. IV, s. 589.

Bunun gibi birçok rivayette Yahudi din adamlarının Allah'ın kitabındaki hükümleri gizleyip kendi hükümlerini uyguladıkları görülmektedir. Dinde hüküm sahibinin ise sadece Allah olduğu Kur'an'da şöyle vurgulanmaktadır:

“...Hüküm yalnız Allah'ındır! O, kendinden başkasına kul olmamanızı emretmiştir. Dosdoğru din işte budur. Ancak, insanların çoğu bunu bilmezler.” (Yûsuf 12/40)

Din adına neyin doğru ve neyin yanlış olduğuna karar verecek tek merci, Allah'ın kitabı Kur'an'dır. Ancak insanların çoğu Kur'an'ı önemsemeyip başka kaynaklara yönelmekte, kendi kafalarından birçok kurallar, hükümler, helal ve haramlar icad etmekte. ¹⁰

Kur'an'da verilen bir hükmü ortadan kaldırmak, neshetmek, uydurma kaynaklara dayanarak değiştirmek ve yerine başka hükümler uygulamak, bir Müslüman gibi Allah'a teslim olmamak Onun hükmüyle hükmetmemek anlamına geliyor.

Aynı durumun İslam aleminde de mevcut olup olmadığını bilmek için Müslümanların Kur'an'a olan bakış tarzına, dini öğrenmedeki metoduna ve mezheplerindeki kaynaklara bakmamız yeterlidir. Örneğin, her fırkanın kendi lehine delil aldığı, aslında ise kendi aleyhlerine delil olacak Nisâ suresinin 59-61. ayetlerini gözden geçirelim:

10 Bkz: Yûnus, 10/59.

“Ey inanın güvenenler, Allah'a itaat edin, bu Elçi'nin getirdiği kitaba itaat edin ve sizden olan yetki sahiplerine de. Eğer (o yetkililerle) bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz onu, Allah'a ve Elçisine götürün.” ¹¹ Allah'a ve ahiret gününe inanıp güveniyorsanız böyle yaparsınız. Böylesi hayırlı olur ve çok güzel sonuç verir.” (Nisâ 4/59)

Ayette Allah'a ve Elçisine kayıtsız-şartsız itaat etmek emri verildikten sonra, **“sizden olan yetki sahiplerine de”** ekiyle bir kayıta, şarta bağlı olan itaatten de bahsedilmektedir. ¹² Hangi şarta bağlı olduğu ayetin devamında bildirilmekte: **“Eğer (o yetkililerle) bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz onu, Allah'a ve Elçisine götürün.”**

Allah'a ve elçisine yani, bir tek kaynağa (Kur'an'a) götürün emri verilmektedir. Bildiğimiz gibi elçi kendi sözünü değil, başkasının sözünü ileten kişidir. Allah'ın elçisi de Allah'ın sözünü ilettiği için burada kastedilenin vahiy olduğu açıktır. Neticede, bir şeyde anlaşmazlığa düştüğümüz zaman meseleyi rehberlere ya da bir başkasına değil, sadece Allah'a ve elçisine yönelmemiz emredilmektedir.

Bu ayeti olduğu gibi hayatlarına uygulayan sahabeden birçok rivayet nakledilmektedir. Örneğin, siyer/tarih kitaplarının çoğunda Müslümanların ilk emiri seçilen Ebu Bekir'in minbere çıkıp şöyle dediği nakledilmektedir:

“Ben, Allah'a ve elçisine itaat ettiğim sürece siz de bana itaat edin. Allah ve elçisine isyan ettiğim zaman bana itaat etmeyin. Kendim ve sizin için Allah'tan afv ve mağfiret diliyorum.” ¹³

Maalesef ki, sahabenin bu tür tavsiyelerine ve Allah'ın ayetteki açık emrine rağmen, başta Diyanet Vakfı Kur'an meali olmakla Kur'an meallerinin çoğu bu ayetle ilgili şöyle bir dipnot eklemiştir:

11 Yetkililerle anlaşmazlığa düştüğünüz konuları Allah'a ve Elçisine götürün demek, bu konu hakkında Kur'an'a göre hüküm verin demektir. Bkz. En'am 6/114, Maide 5/48.

12 Muhammed Tabatabai, “el-Mizan”, Tabatabai Nisâ 59. ayetini açıklarken: Bundan şunu anlıyoruz ki, ülulemirin –kim olur olsun- yeni bir hüküm koymaya veya Kur'an'la, Sünnette sabit olan bir hükmü neshetmeye yetkisi yoktur. Aksi takdirde konuyu “Allah ve Elçisine götürün!” sözünün bir anlamı kalmaz.”

13 İbn Hişam, “Siyer”, c. 2, s. 661; İbn Sad, “Tabakat”, c. 3, s. 182-183.

“Ayet, Müslümanların bilgi ve hüküm kaynaklarını sıralamış ve sonradan Kitap, Sünnet, İcma ve Kıyas şeklinde sıralanan kaynakların esasını koymuş, anlaşmazlık durumunda, sorunların çözümünü bu kaynaklara yönlere, ortadan kaldırılması emredilmiştir.”

Bu ayetleri kendi görüşleri ölçüsünde şerh eden Şia da farklı kaynaklar icat etmiş, sorunu merci taklitlerine götürmeleri istenmiş ve Kur’ân’ın emrettiği usulü terketmişlerdir. Sonuçta her iki mezhep, insanların Allah’a itaat etmelerini kendi imamlarına itaat etme şartına bağlamışlardır: *“Emire itaat elçiye itaat, elçiye itaat Allah’a itaattır.”*¹⁴ Mezheplerin hadis diye naklettikleri bu rivayet, aslında ayetin devamına göz yummak ve Allah’ın sunduğu kuralları anlamsız görmektir. Aynı zamanda Kur’ân’daki tevhid anlayışına zıt olan bu rivayet, emirleri/rehberleri ilahlaştırmak anlamına gelmektedir.

Müslümanlar, dini konularda ihtilaf ettikleri zaman, onların sadece Kur’ân’a dönmeleri gerektiğini birçok hadis kaynakları da göstermektedir. Örneğin, *“Dini konulardaki anlaşmazlıklarda size Kur’ân yeterlidir.”*¹⁵, *“Bu (Kur’ân) öyle bir kitaptır ki, Allah onunla elçisini hidayet etmiştir. Bu kitaba sarılın ki, hidayet olunabilirsiniz. Şüphesiz ki Allah, elçisini onunla hidayet etmiştir.”*¹⁶ buyrulmaktadır. Şia kaynaklarında da benzer hadisler mevcuttur. Örneğin, *“Her şey Kur’ân’a ve Sünnete”*¹⁷ arz edilir. *Herhangi bir hadis (!) Allah’ın kitabına uymuyorsa, o, uydurma bir sözdür.”*¹⁸

14 Buhari, Cihad 109; Müslüm, İmara 32, 33; Kuleyni “Usulü Kafi”, c. I, s. 145.

15 Buhari, “İlim, 39”

16 Buhari, “İtisam”, had. 7269.

17 Sünnet, Kur’ân’dan çıkarılan hükümlerdir. Buna hikmet de diyebiliriz.

18 Kuleyni, “Usul-u Kafi”, c. I, s. 89.

Vahye uymayan ve Kur’ân’da emredilen metodu uygulamayan, buna rağmen kendilerinin Müslüman olduğunu iddia edenleri Kur’ân şöyle ifşa etmektedir:

“Hem sana hem de senden önce indirilenlere inandığını sanan kişileri hiç görmedin mi? O tâğütun/azgının önünde yargılanmak istiyorlar. Oysa onlara onu tanımama emri verilmiştir. İşte şeytan onları derin bir sapıklığa düşürmek istemektedir.” (Nisâ, 4/60)

Bu ayetten de anlaşıldığı gibi Allah’ın indirdiğine inandık diyen insanların birçoğu; vahyin dışındaki şeyleri din diye benimsemiş ve kendi tâğütlerini kendileri oluşturarak, önünde muhakeme olunmak istemişlerdir. Sonraki ayet, bunların gerçek vasıflarını şöyle ortaya koymaktadır:

“Onlara ‘Allah’ın indirdiğine ve Elçisine gelin’ dediği zaman, o münafıkların (ikiyüzlülerin) senden büsbütün uzaklaştıklarını görürsün.” (Nisâ 4/61)

Ayetin indiği dönemdeki olaylar ve Müslüman gözüken münafıkların davranışı, günümüzde karşılaştığımız olaylara ve kendilerini Müslüman görenlerin davranışına çok benzemektedir. Günümüzde de Allah’ın kitabını ve elçisinin uygulamalarını Müslümanlara sunduğumuz zaman aynı karşılığı görmemiz, bize ayette tanımlan münafıkların durumunu hatırlatmaktadır. Bir başka benzer ayet günümüz Müslümanlarını (!) daha çok anımsatmaktadır:

“Onlara: ‘Allah’ın indirdiğine ve Elçisine gelin’ dediği zaman, onlar ‘Atalarımızda gördüğümüz bize yeter’ derler. Ya ataları bir şeyi bilememiş ve doğru yolu bulamamışlarsa?” (Maide 5/104)

Günümüzde kendisine Müslümanım diyenlerin Allah’ın bu çağrısına aynı karşılığı vermeleri, tevhidin ve tâğütün ne anlama geldiğini bilmemelerinden kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Geleneğin kafirlikle tâğütluğuna birbirine karışması ve son dönem müfessirlerinin yorumlarıyla tâğütü siyasete indirmeye çalışması, Müslümanları dünya hakimiyetine ve bir iktidar uğrunda savaşması düşüncesine itmiştir. Özellikle kafirlerin yeryüzünde yaptıkları

haksızlıklar, zulümler, kurulacak olan şeriat devletiy-
le, cihatla ortadan kaldırılacağına ve bu sebeple diğer
kafirlerin ya Müslüman olmaları ya da öldürülmeleri
gerektiği düşünülmektedir. Böyle bir düşünce, gele-
neğin Kur'an'a verdiği meal hatalarını tekrarlamaya
ve Müslümanların kan içen ve dinde zorlayan insanlar
olduğu kanaatine teşvik etmektedir. Geleneği bu an-
layışa teşvik eden ayet, hadis (!) ve bunlara yapılan
yanlış yorumların özetini aşağıda sunmak istiyoruz:

Gelenek, yüzlerce ayeti tek bir ayetle nesh ederek,
Müslüman olmayanların hepsinin öldürülmeleri ya da
cizye vermeleri gerektiğini iddia etmiş ve bu konuda
ittifak etmişlerdir.¹⁹ Ayet aşağıdaki gibidir:

فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَخْضِرُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ

**“O Müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün. Onları
yakalayın, onları kuşatın, onlar için her gözetleme
yerinde oturun.”** (Tevbe, 9/5)

Bu ayette işaret edilen “الْمُشْرِكِينَ = o müşrikler” kelime-
sini gelenek dininin sahipleri tüm müşriklere has kıla-
rak “مُشْرِكِينَ = müşrikler” diye anlam vermiş ve ayetin
önceki ve sonraki ayetlerle bağını kopararak, bütün
müşriklerin kanlarını, eşlerini ve mallarını helal say-
mışlardır.²⁰

Halbuki ayet, Müslümanlara ihanet eden Mekke müş-
riklerinden ve bu ihanetin misliyle karşılığında bah-
setmektedir.²¹

Mevcut gelenek maalesef, gayri-müslimlerle olumlu
ilişkilerden bahseden bütün ayetlerin Tevbe 5. aye-
tiyle neshedildiğine hüküm vermiş ve aynı zamanda
yeryüzünde yaşayan bütün kafirlerin öldürülmesi
gerektiğini anlatan birçok hadisler uydurmuşlardır.

Örneğin;

“İnsanlar ‘La ilahe illallah’ deyinceye kadar onlarla sa-

**vaşmakla emrolundum. Kim ‘La ilahe illallah’ deyip
iman ederse, malını ve canını benden korumuş olur...”²²**

Kur'an-ı Kerim'e baştan sona ters olan bu gibi rivayet-
leri kabul edenler, kendilerini yeryüzünde Allah'ın yet-
kilerini icra edenler gibi göstermekte ve kendileri de
farkında olmadan bir anlamda tâğütluk etmektedirler.
Böyle bir düşünce, Müslümanları Allah'ın şart kılma-
dığı bir amaç uğrunda savaşmalarına ve kaldıramaya-
cakları sorumluluklara yönlendirmektedir.

3- İslam'da Seçim ve Devlet İdaresi

Kur'an, insanların Allah'ın indirdiklerini yeterli görme-
yip başka hüküm ve hükümler aramalarını cahillik
olarak nitelendirmekte ve buna ikna olan toplumların
cahiliyye toplumu olduğunu söylemektedir:

**“Câhiliyye hükümlerini mi arıyorlar? İkna olmak
isteyen bir topluluk için kimin hükmü Allah'ın
hükmünden güzel olabilir?”** (Mâide 5/50)

Bu ayete göre Allah'ın koyduğu hükümleri önemse-
meyen ya da bunlardan habersiz olan ve insanlar tara-
findan kabul edilen fıtrata zıt bütün kurallar ve kurum-
lar ister demokrasi ister şeriat olsun cahiliyye hükmü
kapsamındadır. Böylesi kural ya da kurumlarda bazen
azgınlığın/tâğütun, bazen de adaletin izleri görülebilir.
Bu tür toplumlarda yaşayan birinin ya da kanun icracı-
sının tâğüt vasfını alması için, onun bilerek ve isteye-
rek Allah'a paralel hükümleri uygulaması gerekir.

Tefsir kitaplarında Allah'ın hükmüyle veya şeriatle
hükmetmeyen devlet yöneticilerinin ve siyasilerin tâ-
ğüt olduklarını anlatan bir (müttekaddimun) müfessire
rastlamadık.

Kur'an'da ve hadiste birkaç yönetim ve yöneticilerin
örneği verilmektedir. Bunlar, kendi ülkelerini şeriatle
yönetmiyorlardı. Örneğin;

Güneşe tapan Sebe Kraliçesinin adil yöneticiliği ve
hikmetli davranışı övülmektedir.²³

19 Zemahşeri, el-Keşşaf, 7/480; Razi, a.g.e., 10/521; Taberi, e.ç., 12/63.

20 الْمُشْرِكِينَ kelimesindeki “أل” şekilcisi malum/bilineni ifade eder. Yani, sizinle ahdi bozan, savaşan Mekke müşrikleri kastedilir. Yoksa, “مُشْرِكِينَ” sözüyle herhangi müşrikler değil.

21 Bkz: Tevbe 4-10; Geniş bilgi için: <http://www.suleymaniyevakfi.org/bulten/din-anlayisimi-zi-degistirmeliyiz.html>

22 Buhari, Zekat,1; Tirmizi, İman,1.

23 Bkz, Neml, 27/23-33.

Yusuf (a.s.), Firavun'la birlikte ülkeyi yönetmiştir. Firavun onun dininden değildi.

Resulullah (a.s.), Necaşi'nin yönetimindeki ülkeye sahabesini (güvenliklerini sağlamak için) göndermiştir. Resulullah'ın Necaşi öldükten sonra onun gıyabî cenaze namazını kıldırıldığı rivayet edilmektedir.²⁴

Allah'ın hükmü bir ülkede veya bir devlette uygulanmasa da Müslüman olan bireyin görevi gücü yettiği kadar bu hükümlere kendisinin uymasındır. Bu görev bir ülkeye ya da devlete verilmemiştir.²⁵ Eğer bir ülkenin vatandaşları ve yöneticileri Müslüman olup, Allah'ın hükmünü uygulamıyorsa, o zaman sorumluluk taşır. Bir ülkenin yöneticisi ya da halkı Müslüman ise kendi güçleri ölçüsünde cehd etmeli ve çalışmalıdır. Güçleri yetmeyen şeylerden ise sorumluluk taşımazlar.²⁶

Bir Müslüman, vatandaşı olduğu ülkenin –istese de istemese de– hakimiyeti altına girmiştir. O ülkede seçim olduğu zaman isterse bu seçimde iştirak eder isterse etmez.²⁷ Aslında ben “oy kullanmam” diyen de kendi seçimini yapmış olur. Eğer seçilenlerden biri diğerinden daha iyi, dürüst ve işin ehli ise o adama oy vermesi Müslümanın insanlık görevidir. Hatta seçilenlerden biri müslüman olduğu takdirde, gayri-müslim ondan daha dürüst ve işin ehli ise o gayri-müslime oy vermesi daha doğrudur.²⁸ Çünkü Allah, işi ehline vermeyi ve insanlar arasında adaletle hükmetmeyi emreder:

“Allah size, emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder. Allah size ne güzel öğüt verir. Allah dinler ve görür.” (Nisâ 4/58)

24 Buhari, “Cenaiz”.

25 Devlet, Güneş gibi olmalıdır. Onun akidesi adalettir. Her inançta, renkte olan insana aynı yaklaşmalıdır. (A. Bayındır).

26 Bkz: Bakara, 2/286.

27 Çünkü, ona başka alternatif yani, müslümanlardan birini seçme şansı verilmemiştir. Eğer verilip de seçmezse, o zaman suçlu durumuna düşebilir.

28 Nebi (a.s.) Mekke fethedildikten sonra Kabenin anahtarlarını (Abbas ve Ali istemesine rağmen) onun hizmetçisine bıraktığı gibi...

İslam, devlet yönetimi seçimlerini de tek kurala bağlamamıştır. Yani devlet yöneticiliği ister babadan oğula²⁹, isterse de vasiyet yoluyla³⁰ geçebilir ya da ister seçim yoluyla³¹, isterse de şura yoluyla³² seçilebilir. Esas olan bu seçilenin salih, işin ehli olması ve Nisâ suresinin 59. ayetinde gösterilen usûle uyulması gerekmektedir ki bunun da açıklamasını yukarıda verdik.

Resulullah (a.s.), kendinden sonra kurulacak devletin başına herhangi birini seçmemesi, devlet yönetimini seçme görevini ümmetine bıraktığını gösterir. Fakat sonradan onun adına Kadir-u Hum'da Ali'yi vasiyet ettiğiğine ilişkin rivayet ve yorum yapanlar olmuştur.³³ Bu söylentilere göre, sahabe sonradan bu vasiyeti gizlemiştir. Böyle bir iddia ise hem sahabenin büyük çoğunluğunun ihanet ettiği hem de peygamberin tebliğ vazifesini ihmal ettiği anlamına gelir. Nitekim Şia buna inanmaktadır.

İslam'da “*din adamı-dünya adamı*” gibi ibareler doğru olmadığı gibi “*dünyevi devlet, dünyevi kanunlar*”, “*şeriat devleti, şeri kanunlar*” gibi ibareler de doğru değildir. Bu gibi ibareleri kullananlar kendi cehaletlerini gösterir. Dünyada yaşayan herkes dünyevidir. Allah'ın koyduğu kurallar, insanlar için bu dünyada geçerlidir ve herkes bu kuralları uygulayıp uygulamamakla yüküm-

29 Bkz: Neml, 27/16.

30 Ebu Bekir'in Ömer'i vasiyet ettiği gibi.

31 Ali (r.a.)-ı Halkın seçtiği gibi.

32 Bkz: Şura, 42/38; Ömer (r.a.)-ın kendinden sonra emir seçmesi için görevlendirdiği 8 kişilik Şura heyeti.

33 Kaynaklarda; Nebi (a.s.), Veda Haccından dönerken yolda Maide suresinin 67: “**Ey Allah'ın Elçisi! Rabbinden sana indirileni tebliğ et: eğer bunu yapmazsan Onun elçiliğini yerine getirmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur.**” ayeti iniyor. Bu ayet indiği zaman Hac kervanını Kadir Hum'da topluyor ve: “*Men kuntu mevlahu fehuve Aliyyun Mevlahu=Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır.*” diyerek, Ali'nin imametini ilan eder. Ayetin bu sebeple indiği ve Resulullah, “*Ümmet Ali'nin velayetini kabul etmez ve dinden çıkar, tehlikesiyle gizlemiştir.*”- denilir. Güya sahabe de kendi aralarında bu hadiseyi gizlemeye çalışmıştır. (Kuleyni, “el-Kafi”, I/289.) Aliyyulkari, “Bunu böyle uyduranların Allah, iki yakasını bir araya getirmesini!” demektedir. (Aliyyulkari, “el-Esrar”, b.7, s.413.) Bize göre, rivayeti doğru kabul etsek bile; “Mevla” sözünün kök anlamı “Yakınlık” demektir. Burada Nebi (a.s.), Ali benim “yakınım, akrabam” demekle, ona yakınlığını dile getirmiştir. Kendinden sonra yönetici seçmekle ilgisi yoktur.

lüdür. Bu sebeple insanlar Allah'ın koyduğu evrensel kuralları kurdukları devlet yönetimine uyguladılar yani İslam'a yöneldiler, herkesin hak ve hukuklarını gözetmiş olurlar. Yani biz, Kur'an'da olan prensipleri mevcut devlete uygulamakla, devleti adalete, hakka ve medeniyete yönlendirebiliriz.³⁴

“

Şunu da vurgularsak, ister Allah'ın emirlerine, isterse insanların teorilerine dayanan yönetimlerde esas faktör, yönetimde olan şahsın icraatlarıdır. Çünkü adı şeriat ya da demokrasi olan bir rejime öyle bir yönetici hakim olur ki o, şeriatı da demokrasi kurallarını da uygulamaz. Örneğin Emevi devleti her ne kadar da şeriatle yönettiğini iddia etse de Muaviye, Yezid, Mervan gibilerinin şeriatı ve adaleti uygulamadığı malumdur. Fakat aynı devleti yöneten Ömer ibn Abdülaziz şeriatı ve adaleti ayakta tutmuştur. Bunun tam tersi Firavun'un yönettiği bir rejime Yusuf (a.s.) gibi bir Nebi adaleti getirmiştir. Neticede önemli olan insanların hangi ismi taşıdıkları, hangi rejimde yaşadıkları değil, neyi yürürlüğe koydukları ve neyi hayatlarına yansıttıklarıdır. İnsanlar yaşadıkları, inandıkları ve cehd ettikleri şeylere göre değer kazanırlar.

”

Bugün bütün din mensuplarının, özellikle bizi daha çok rahatsız eden ve kendilerini İslam dininin mensupları olarak gören Müslümanların, asırlardır Allah'a alternatif uydurdukları kurtarıcı şahıslardan ve Kitabına alternatif uydurdukları kaynaklardan yani tâğutlardan kurtulmaları gerekir. Bunlardan kurtulmadıkları sürece

ne kendilerinin, ne yaptıklarının, ne de dile getirdikleri şahadetin, duaların ve ibadetlerin Allah nezdinde bir değeri olmadığını bilmeleri gerekir.

Özetle söylersek bunları bilmeyen veya görmezden gelen herhangi bir toplum ister kendilerine İslam toplumu ister demokratik toplum desin, bunlar aslında tâğuta kulluk eden cahiliye toplumu olmaktan kurtulamamışlardır. Bu toplumun içerisinde iyi niyetli, adil ve işin ehli olan insanlar mevcut ise ve böyle bir vasafta sahip olduğunu gördüğümüz biri yöneticiliğe aday olmuşsa, ona oy vermeniz ve desteklemenizde bir sakınca olmadığı gibi ona yardım etmeniz toplumun bir ferdi olarak insanlık görevinizdir. Allah Kur'an'da bize bu konuda şunu önermektedir:

“İçinizde (insanları) iyiliğe çağıran, marufa uymalarını isteyen ve münkerden men eden bir topluluk bulunsun. İşte böyle toplumlar, umduklarına kavuşacak olanlardır.” (Âl-i İmrân 3/104)

34 Geniş bilgi için bkz: Abdülaziz Bayındır "Din ve Devlet İlişkileri".